

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ**LEGAL PRINCIPLES OF ADVOCATE ACTIVITY IN ADMINISTRATIVE JURISDICTION****Шевчук В.С., здобувач
закладу вищої освіти***«Міжнародний університет бізнесу і права»*

У статті досліджено правові засади діяльності адвоката в адміністративному судочинстві. Виявлено існуючих підходів до формулювання терміну «правові засади», проведення його відмежування від інших споріднених категорій, а також здійснення класифікації нормативно-правових актів, які регулюють діяльність адвоката в адміністративному судочинстві. Акцентовано увагу на тому, що в більшості випадках державними органами термін «правові засади» отожднюється із такими термінами як: «нормативно-правові засади», «правове регулювання», «правові засади», «нормативне регулювання» і тому подібне.

Визначено поняття правові засади діяльності адвоката в адміністративному судочинстві як систему норм права, що закріплені в чинному законодавстві України, підзаконних нормативних актах, та якими встановлено мету, завдання, правила, порядок, процедури діяльності адвокатів в адміністративному судочинстві.

Під час аналізу конституційних засад діяльності адвокатів, вказано, що вони формують єдині принципи професійної діяльності адвокатів незалежно від виду судочинства та виду правової допомоги, що надається. Правові засади діяльності адвоката в адміністративному судочинстві згруповано за напрямом правового впливу на: основні та додаткові. До останніх віднесено нормативно-правові акти, які стосуються: порушення права адвокатів на збір та отримання інформації; дотримання правил адвокатської етики; стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у адміністративному процесі; дисциплінарних аспектів діяльності адвоката; підвищення кваліфікації адвокатів; захисту гарантій адвокатської діяльності. Акцентовано увагу на тому, що для впорядкування участі адвокатів в розгляді публічно-правових спорів вагомого значення матимуть рішення Ради адвокатів України, яким надаються роз'яснення щодо різних аспектів діяльності адвокатів, встановлюються додаткові гарантії, особливості здійснення професійної діяльності під час дії воєнного стану та ін. Проаналізовано зміни нормативного забезпечення статусу адвоката, що діють в період воєнного стану.

Ключові слова: адвокат, адміністративне судочинство, правові засади, закони, кодекс, підзаконні нормативно-правові акти, етичні норми.

The article examines the legal principles of a lawyer's activity in administrative proceedings. The existing approaches to the formulation of the term «legal basis», its differentiation from other related categories, as well as the classification of legal acts that regulate the activity of a lawyer in administrative proceedings have been identified. Attention is drawn to the fact that in most cases the term «legal basis» is identified by state bodies with such terms as: «normative and legal basis», «legal regulation», «legal basis», «normative regulation» and the like.

The concept of the legal basis of a lawyer's activity in administrative proceedings is defined as a system of legal norms enshrined in the current legislation of Ukraine, by-laws, and which establish the purpose, tasks, rules, order, procedures of the activities of lawyers in administrative proceedings.

During the analysis of the constitutional principles of the activity of lawyers, it is indicated that they form the single principles of the professional activity of lawyers, regardless of the type of legal proceedings and the type of legal aid provided. The legal bases of a lawyer's activity in administrative proceedings are grouped by the direction of legal influence into: main and additional. The latter include normative legal acts concerning: violation of the right of lawyers to collect and receive information; compliance with the rules of lawyer ethics; quality standards for providing free secondary legal assistance in the administrative process; disciplinary aspects of the lawyer's activity; professional development of lawyers; protection of guarantees of advocacy. Attention is focused on the fact that in order to streamline the participation of lawyers in the consideration of public legal disputes, the decisions of the Council of Bars of Ukraine will be of great importance, which provide clarifications on various aspects of the activities of lawyers, establish additional guarantees, specifics of professional activity during martial law, etc. . The changes in the regulatory support for the status of a lawyer, which are in effect during the period of martial law, are analyzed.

Key words: lawyer, administrative proceedings, legal principles, laws, code, bylaws, ethical norms.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими, чи практичними, завданнями. В Україні останні десятиліття триває судова реформа. Водночас більшість змін, які приймаються законодавцем стосуються удосконалення процедури відбору суддів, окремих процесуальних питань щодо строків, видів провадження та інші. При цьому, що стосується діяльності адвоката в судочинстві (в тому числі в адміністративному судочинстві), то ці питання залишаються малодослідженими та такими, яким увага приділяється не в повній мірі. Від статусу адвоката, стану дотримання гарантій його діяльності залежить можливість та повнота захисту законних прав та свобод громадян, які зіштовхнулись з порушеннями зі сторони суб'єктів владних повноважень. З огляду на це, постала необхідність дослідження правових засад діяльності адвоката в адміністративному судочинстві, виокремлення проблемних питань та вироблення відповідних пропозицій, покликаних їх вирішити.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Окремі питання визначення правових засад діяльності адвоката в адміністративному судочинстві були пред-

метом досліджень вчених, зокрема таких як: О.М. Бандурка, В.М. Бевзенко, Ю.П. Битяк, О.Г. Бондар, І.М. Бондаренко, Н.В. Галіцина, О.В. Закаленко, С.В. Ківалова, Д.А. Козачук, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, Є.В. Курінний, С.М. Кушнір, О.С. Лагода, І.М. Лазарев, О.І. Миколенко, А.Ю. Осадчий, М.І. Смокович та ін. Водночас нові виклики та загрози викликають необхідність подальшого дослідження питань, пов'язаних із виокремленням проблемних питань щодо нормативного врегулювання діяльності адвоката в адміністративному судочинстві.

Мета статті (постановка завдання). Метою написання статті є дослідження існуючих підходів до формулювання терміну «правові засади», проведення його відмежування від інших споріднених категорій, а також здійснення класифікації нормативно-правових актів, які регулюють діяльність адвоката в адміністративному судочинстві.

Виклад основного матеріалу. З метою повного та всебічного дослідження правових засад діяльності адвоката в адміністративному судочинстві, першочергово визначимось із змістом базового терміну «правові засади», який має відношення до предмету наукової публікації. Так, не зважаючи на доволі поширене застосування терміну «правові засади» в національному законодавстві та серед нау-

ковців наразі відступній єдиний підхід до його визначення. До прикладу на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції [1] вказано, що правовими засадами діяльності Департаменту державної реєстрації є Конституція України [2], закони України, постанови Верховної Ради України, акти Президента України та Кабінету Міністрів України, інші акти законодавства, Положення про Міністерство юстиції України, накази Міністерства та Положення про Департамент державної реєстрації Міністерства юстиції України, затверджене наказом Міністерства юстиції України від 14 лютого 2022 року № 491/5 [3].

Натомість на офіційному веб-сайті Уповноваженого із захисту державної мови [4] при характеристиці діяльності Уповноваженого із захисту державної мови використано інший термін – «нормативно-правові засади діяльності», зазначивши, що Уповноважений у своїй діяльності керується насамперед такими актами законодавства: Конституція України, Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Порядок взаємодії Уповноваженого із захисту державної мови з органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 819, Порядок здійснення Уповноваженим із захисту державної мови контролю за застосуванням державної мови органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 817 [4].

Отже, в більшості випадках державними органами термін «правові засади» ототожнюється із такими термінами як «нормативно-правові засади», «правове регулювання», «правові засади», «нормативне регулювання» і тому подібне.

Цікавими видаються висновки Д.О. Кошикова щодо розуміння поняття «правові засади» через призму кількох аспектів, зокрема як: а) систему нормативно-правових актів, що регулює певну сферу суспільних відносин або функціонування їх суб'єктів; б) норм права, що встановлюють певні правила діяльності суб'єктів суспільних відносин, що містяться в законодавчих актах; в) керівних начал (принципів) відповідної діяльності окремих органів, що закріплені нормами відповідних законодавчих та підзаконних актів. При цьому, автор пропонує «правові засади реалізації державної політики в сфері забезпечення економічної безпеки держави» розуміти як систему норм права, які закріплені в чинному законодавстві України, підзаконних нормативних актах, програмних та стратегічних документах держави, які встановлюють мету, завдання, правила, порядок, процедури діяльності уповноважених суб'єктів щодо врегулювання та розвитку суспільних економічних відносин, забезпечення реалізації соціально-економічних прав і свобод громадян, їх захисту у випадку порушення, створення умов для подальшого розвитку і зростання національної економіки та забезпечення конкурентоспроможності держави у світовому економічному середовищі [5, с. 166; 169].

Таким чином, правовими засадами діяльності адвоката в адміністративному судочинстві можна вважати систему норм права, які закріплені в чинному законодавстві України, підзаконних нормативних актах, які встановлюють мету, завдання, правила, порядок, процедури діяльності адвокатів в адміністративному судочинстві.

Загальні засади діяльності адвоката закріплено на рівні Конституції України, зокрема щодо: виключного регулювання законами України питань, пов'язаних судовим процесом, судочинством, засадами судової експертизи, діяльності прокуратури, нотаріату, органів досудового розслідування, органів і установ виконання покарань; порядком виконання судових рішень; засадами організації та діяльності адвокатури; щодо повноваження з'їзду адвокатів України на обрання двох членів до складу Вищої

ради правосуддя. Окрему статтю Конституції України присвячено діяльності саме адвокатури під назвою «Для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура». В цій статті розкривається гарантія незалежності адвокатури. Знову ж таки уточняється, що засади організації та діяльності адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні визначаються на рівні закону; вказується на виключному праві адвоката здійснювати представництво іншої особи в суді та захист від кримінального обвинувачення. Водночас вказано на винятки щодо правила представництва в суді, які стосуються трудових спорів, спорів щодо захисту соціальних прав, щодо виборів та референдумів, у малозначних спорах, а також стосовно представництва малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена (ст. 131-2) [2]. Аналізуючи конституційні засади, слід вказати, що вони формують єдині принципи професійної діяльності адвоката незалежно від виду судочинства та виду правової допомоги, що надається.

Вагомими є положення міжнародних стандартів щодо діяльності адвокатів, наприклад, Основних положень про роль адвокатів (Прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 року), де визначено основні питання щодо: а) кваліфікації і підготовки адвокатів; б) обов'язків і повноважень адвокатів; в) гарантій діяльності адвокатів; г) свободи висловлювання й асоціацій та ін. [6]

Національний рівень правових засад діяльності адвокатів в цілому, та в адміністративному судочинстві зокрема закріплено у різних за правовою силою та предметним спрямуванням нормативно-правових актах.

Первинно, це ті нормативно-правові акти, що визначають правовий статус адвоката. До них віднесемо Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», який визначає правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні. Згідно цього закону правовою основою діяльності адвокатури України є Конституція України, цей Закон, інші законодавчі акти України [7]. Необхідним є врахування: Положення про Раду адвокатів України, затвердженого Установчим з'їздом адвокатів України від 17.11.2012 р. [8]; Положення про помічника адвоката, затвердженого Рішенням Ради адвокатів України від 25 вересня 2015 р. № 113 (із змінами), яким визначено єдині засади організації, правовий статус та умови діяльності особи, яка займає посаду помічника адвоката та регламентовано умови і порядок використання адвокатами при здійсненні своєї професійної діяльності праці помічників [9].

Наступна група це нормативно-правові акти, що стосуються адміністративного судочинства. Прикладом слугуватиме Кодекс адміністративного судочинства (далі – КАС України) [10], яким врегульовано: право учасників справи в адміністративному суді користуватися правничою допомогою (ст. 16 КАС України); виключність здійснення представництва в адміністративному суді, як виду правничої допомоги, виключно адвокатом, крім випадків, встановлених законом (ст. 16 КАС України); надання безоплатної правничої допомоги в порядку, встановленому законом, що регулює надання безоплатної правничої допомоги (ст. 16 КАС України); обов'язковість реєстрації адвокатами електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі) (ст. 18 КАС України); можливість адвоката одночасно бути представником або декількох позивачів, або декількох відповідачів, або декількох третіх осіб на одній стороні, за умови відсутності конфлікту інтересів між ними (ст. 57 КАС України); порядок документального підтвердження повноважень адвоката як представника (ст. 59 КАС України) (ст. 59 КАС України) тощо [10].

Додатково нормативно-правові акти можливо об'єднати в групу, що регулює окремі аспекти діяльності адвоката, наприклад:

а) порушення права адвокатів на збір та отримання інформації (Кодексом України про адміністративні правопорушення визначено порядок притягнення до адміністративної відповідальності за порушення права на інформацію та права на звернення [11]; Порядком оформлення головою ради адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя або уповноваженим радою членом ради адвокатів матеріалів про адміністративні правопорушення визначено процедури складання протоколів про адміністративні правопорушення за статтею 212-3 КУпАП та ведення діловодства у справах про адміністративні правопорушення [12]; Рішенням Ради адвокатів України від 27.10.2021 р. № 115 «Про затвердження роз'яснення щодо визначення суб'єкту складення протоколу про адміністративне правопорушення, передбаченого ст. 212-3 КУпАП України» деталізовано окремі аспекти оформлення протоколів [13];

б) дотримання правил адвокатської етики (наприклад, Правила адвокатської етики 2017 р. (зі змінами, затвердженими 3'їздом адвокатів України 15 лютого 2019 року) [14]; Резолюція Ради адвокатів України «Професійна етика правосуддя» від 21.09.2018 р. [15]);

в) стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у адміністративному процесові (наприклад, наказ Міністерства юстиції України від 21.12.2017 року № 4125/5, яким визначено основні характеристик моделі гарантованого державою захисту, передбачених міжнародними правовими актами, законодавством України, у межах яких та з урахуванням узгодженої правової позиції із суб'єктом права на безоплатну вторинну правову допомогу адвокат є незалежним в обранні правової позиції для здійснення активного та розумного захисту прав, свобод та законних інтересів всіма не забороненими законом способами. Стандартами із посилання на нормативно-правові акти врегульовано серед іншого деякі особливості супроводження справ в адміністративному судочинстві [16]);

г) дисциплінарні аспекти діяльності адвоката (наприклад, Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність [17]; Рішення Ради адвокатів України від 17.12.2013 р. № 268 «Про затвердження у новій редакції Регламенту кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону», яким визначено порядок роботи кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі з реалізації наданих повноважень, а також процедуру розгляду питань, віднесених до її компетенції [18]; Рішення Ради адвокатів України від 16-17.11.2022 № 144 «Про Реєстр дисциплінарних проваджень» [19]);

д) підвищення кваліфікації адвокатів (наприклад, рішення Ради адвокатів України від 14.02.2019 р. № 20 «Про затвердження Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України у новій редакції» [20]; Рішення Ради адвокатів України від 2.07.2021 р. № 38 «Про затвердження Стратегії розвитку Національної асоціації адвокатів України на 2021 - 2025 роки» [21]);

е) захист гарантій адвокатської діяльності (наприклад, рішення Ради адвокатів України: «Про звернення Ради адвокатів України до Ради суддів України, Вищої ради правосуддя та Верховного Суду щодо неприпустимості втручання в діяльність органів адвокатського самоврядування» від 01.08.2022 р. № 58 [22], «Щодо недопущення порушень права адвоката на ефективну участь в процесі при здійсненні адвокатської діяльності в суді» від

02.08.2022 р. № 63 [23], «Про затвердження роз'яснення щодо можливості адвокатам здійснювати представництво інтересів клієнтів на підставі договору, вчиненого в електронній формі, а також необхідності надання клієнтом згоди на розкриття конфіденційної інформації» від 04.11.2022 р. № 121 [24]).

Окремо зазначимо, що в умовах дії воєнного стану здійснення адвокатської діяльності стало небезпечним на багатьох територіях України, однак адвокати продовжують виконувати свої професійні обов'язки, у тому числі надають правову допомогу громадянам. Склалась неоднакова судово-практика. З цією метою прийнято рішення Ради адвокатів України від 16-17.11.2022 р. № 148 «Про поважність причин неявки адвоката в судові засідання, слідчі дії тощо під час воєнного стану», згідно якою вирішено вважати поважною причиною неприбуття чи припинення участі адвоката в судових засіданнях або неявку адвоката до інших органів, у яких він бере участь задля надання правової допомоги, якщо це зумовлено наслідками війни (повітряна тривога, відсутність електрозабезпечення, неможливість використання транспорту, ракетна атака чи інше збройне ураження території, де знаходиться адвокат та/або відповідний орган, а також окупація вказаної території тощо). Водночас, такі дії адвоката не можуть вважатись порушенням Правил адвокатської етики [25]. Радою адвокатів України також прийнято ряд важливих організаційних рішень до кінця дії режиму воєнного стану, згідно яких: 1) з метою захисту адвокатів закрито для публічного доступу інформацію про їхні адреси, мобільні телефони, фотографії, соцмережі, розміщені в Єдиному реєстрі адвокатів України [26]; 2) не вважається порушенням вимоги щодо несумісності проходження військової або альтернативної (невійськової) служби адвокатами [27]; 3) призупинено дію вимог про обов'язкове підвищення кваліфікації адвокатів не менше 16 годин щороку та на рівні 10 залікових балів за рік [28]; 4) дозволено радам адвокатів регіону, на підставі прийнятих радою адвокатів регіонів рішень, видавати посвідчення адвокатів України вставленого Радою адвокатів України зразка, без багатоступеневого захисту від підробок [29]; 5) надано можливість Вищій кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури і Дисциплінарним палатам регіональних кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури проводити засідання дистанційно – в режимі відео-конференції [30] тощо.

Висновки. Значений аналіз правових засад діяльності адвоката в адміністративному судочинстві дає підстави стверджувати, що це єдина система нормативних положень, які містяться в різних за юридичною силою та предметним спрямуванням норм. Доцільним є групування правових засад діяльності адвоката в адміністративному судочинстві за напрямом правового впливу на: основні та додаткові. До останніх віднесено нормативно-правові акти, які стосуються: порушення права адвокатів на збір та отримання інформації; дотримання правил адвокатської етики; стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у адміністративному процесові; дисциплінарних аспектів діяльності адвоката; підвищення кваліфікації адвокатів; захисту гарантій адвокатської діяльності.

Акцентуємо увагу на тому, що для впорядкування участі адвокатів в розгляді публічно-правових спорів вагомого значення матимуть рішення Ради адвокатів України, яким надаються роз'яснення щодо різних аспектів діяльності адвокатів, встановлюються додаткові гарантії, особливості здійснення професійної діяльності під час дії воєнного стану та ін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>.
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

3. Про затвердження Положення про Департамент державної реєстрації Міністерства юстиції України: наказ Міністерства юстиції України від 14.02.2022 р. № 491/5. URL: <https://minjust.gov.ua/files/general/2022/06/29/20220629173911-71.pdf>.
4. Офіційний веб-сайт Уповноваженого із захисту державної мови. URL: <https://mova-ombudsman.gov.ua/>.
5. Кошикова Д. О. Сутність правових засад реалізації державної політики у сфері забезпечення економічної безпеки держави. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2020. № 1 (11). С. 164-175. URL: <https://visnykprau.com/index.php/journal/article/download/397/296>.
6. Основні положення про роль адвокатів: міжнародний документ від 01.08.1990 р. № 995_835. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/995_835#Text.
7. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.
8. Положення про Раду адвокатів України: положення, затверджене Установчим з'їздом адвокатів України від 17.11.2012 р. № 0001418-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001418-12#n4>.
9. Положення про помічника адвоката: положення, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 25.09.2015 року № 113 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr113871-15#Text>.
10. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
12. Порядок оформлення головою ради адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя або уповноваженим радою членом ради адвокатів матеріалів про адміністративні правопорушення: порядок, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 19.11.2013 р. № 238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr238871-13#n11>.
13. Про затвердження роз'яснення щодо визначення суб'єкту складення протоколу про адміністративне правопорушення, передбаченого ст. 212-3 КУпАП України: Рішення Ради адвокатів України від 27.10.2021 р. № 115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr115871-21#Text>.
14. Правила адвокатської етики: правила, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 року 09.06.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>.
15. Резолюція «Професійна етика правосуддя»: Резолюція Ради адвокатів України від 21.09.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/nr001414-18#Text>.
16. Про затвердження Стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільному, адміністративному процесі та представництва у кримінальному процесі: наказ Міністерства юстиції України від 21.12.2017 р. № 4125/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z1554-17#Text>.
17. Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність: Положення, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 30.08.2014 р. № 120. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr120871-14/ed20221201#Text>.
18. Про затвердження у новій редакції Регламенту кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону: Рішення Ради адвокатів України від 17.12.2013 р. № 268. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr268418-13/ed20221201#n11>.
19. Про Реєстр дисциплінарних проваджень: Рішення Ради адвокатів України від 16-17.11.2022 № 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0144871-22#Text>.
20. Про затвердження Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України у новій редакції: Рішення Ради адвокатів України від 14.02.2019 р. № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr020871-19#Text>.
21. Про затвердження Стратегії розвитку Національної асоціації адвокатів України на 2021 - 2025 роки: Рішення Ради адвокатів України від 2.07.2021 р. № 38. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr038871-21#Text>.
22. Про звернення Ради адвокатів України до Ради суддів України, Вищої ради правосуддя та Верховного Суду щодо неприпустимості втручання в діяльність органів адвокатського самоврядування: Рішення Ради адвокатів України від 01.08.2022 № 58. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0058871-22#Text>.
23. Щодо недопущення порушень права адвоката на ефективну участь в процесі при здійсненні адвокатської діяльності в суд: Рішення Ради адвокатів України від 02.08.2022 р. № 63. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0063871-22#Text>.
24. Про затвердження роз'яснення щодо можливості адвокатам здійснювати представництво інтересів клієнтів на підставі договору, вчиненого в електронній формі, а також необхідності надання клієнтом згоди на розкриття конфіденційної інформації: Рішення Ради адвокатів України від 04.11.2022 р. № 121. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0121871-22#Text>.
25. Про поважність причин неявки адвоката в судові засідання, слідчі дії тощо під час воєнного стану: Рішення Ради адвокатів України від 16-17.11.2022 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0148871-22#Text>.
26. Про закриття для публічного доступу персональних даних адвокатів у Єдиному реєстрі адвокатів України на період запровадження воєнного стану: рішення Ради адвокатів України від 02.03.2022 року № 22. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2022-03-02-r-shennya-rau-22_62443775bdf77.pdf.
27. Про особливості проходження адвокатами військової або альтернативної (невійськової) служби у період воєнного стану: рішення Ради адвокатів України від 03.03.2022 р. № 24. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2022-03-24-r-shennya-rau-24_6244383f5d80a.pdf.
28. Про призупинення дії пунктів 19, 20 Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України на період дії воєнного стану в Україні: рішення Ради адвокатів України від 16.03.2022 р. № 30. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2022-03-16-r-shennya-rau-30_62443a81789d9.pdf.
29. Про особливості видачі радами адвокатів регіонів посвідчень адвокатів України у період воєнного стану: рішення Ради адвокатів України від 16.03.2022 р. № 31. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2022-03-16-r-shennya-rau-31_62443af4cde30.pdf.
30. Про внесення змін та доповнень до Регламенту ВКДКА, Регламенту КДКА регіону та Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність: рішення Ради адвокатів України від 25.03.2022 року № 34. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2022-03-25-r-shennya-rau-34_625694d14f74f.pdf.